

Komisja Krajowa
80-855 Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 24
tel. 58/ 308-4480, 58/ 308-4311 fax. /58 308-4219
sekprez@solidarnosc.org.pl

L.dz. PZS/73308/23/2018

Gdańsk, 05.01.2018 r.

Pan Marcin Zieleniecki

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Rodziny, Pracy

i Polityki Społecznej

Działając z upoważnienia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przedstawiam opinię do projektu ustawy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw.

Na pozytywną ocenę zasługuje kierunek zmian zaproponowanych w projekcie. Kombatanci, ofiary szeroko rozumianych represji wojennych i okresu powojennego, jak również działacze opozycji antykomunistycznej oraz osoby represjonowane z powodów politycznych powinny być objęte szczególną i szeroką opieką oraz wsparciem Państwa Polskiego. Oprócz wymiaru socjalnego, wsparcie to stanowi wyraz uhonorowania zasług i poświęcenia dla ojczyzny osób, które niepodległość okupiły zrujnowaniem zdrowia, zniewoleniem i poniżeniem.

Uwagi szczegółowe:

Art.1. Ustawa o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego:

Pkt 3 i 7 lit. a)

W pkt. 7 wprowadza się zmiany do art. 19e. Zmiany zawarte w pkt. a) polegają m.in. na odstąpieniu od stosowania odpowiednio, do spraw związanych z przyznawaniem pomocy pieniężnej, przepisu art. 6 pkt. 14 ustawy o pomocy społecznej, zawierający definicję rodziny. W pkt. 3 proponuje się dodanie w art. 19 a ust. 5, w którym zawarta została definicja rodziny.

Definicja ta ma zastosowanie do art. 19a ust. 1 pkt. 2 i 3. Ze względu na umiejscowienie w ustawie oraz ograniczony przepisem zakres stosowania, definicja rodziny zaproponowana w dodawanym ust. 5 nie będzie miała zastosowania do wykładni pojęcia członka rodziny, o której mowa w art. 12 ust. 1a. Do wykładni pojęcia rodziny i co za tym idzie, do ustalenia zakresu osób stanowiących członków rodziny, nie będzie miał zastosowania obecnie stosowany art. 6 pkt. 14 ustawy o pomocy społecznej. W konsekwencji, nie będzie można ustalić jakie osoby stanowią członków rodziny w rozumieniu art. 12 ust. 1a. Jest to o tyle istotne, iż na podstawie wskazanego przepisu, członkom rodziny pozostałym po kombatantach będących inwalidami wojennymi lub wojskowymi przysługują świadczenia i inne uprawnienia przewidziane w ustawie, z wskazanymi wyjątkami. Wprowadzenie zmian w zaproponowanym projekcie w kształcie uniemożliwi ustalenie kręgu uprawnionych do świadczeń, o których mowa w art. 12 ust. 1a. Aby temu zapobiec, projekt wymaga doprecyzowania zakresu członków rodzin, o których mowa w art. 12 ust. 1a ustawy.

Pkt 8 lit a)

Zaproponowana zmiana polega na zawężeniu zakresu wdów i wdowców pozostałych po kombatantach i innych osobach uprawnionych do świadczeń z ustawy do tych osób, które posiadają obywatelstwo polskie lub Kartę Polaka. Obecnie w ustawie brak jest w tym obszarze cenzusu obywatelstwa. W uzasadnieniu do zmiany wskazano, iż zmiana ma na celu usunięcie mankamentu w postaci bezzasadnego uprzywilejowania wdów w porównaniu do kombatantów i osób represjonowanych, których dotyczy wymóg posiadania obywatelstwa polskiego, jako warunku korzystania z uprawnień określonych w ustawie. Nie podzielamy przekonania projektodawcy, iż wprowadzenie warunku posiadania obywatelstwa polskiego przez wdowy będzie stanowiło uzasadnione uzupełnienie luki w prawie.

W opinii Związku wprowadzenie w ustawie obywatelstwa jako warunku korzystania z uprawnień przez kombatantów i osoby represjonowane jest niezgodne z postanowieniami Konstytucji RP. Pozwalamy sobie wskazać, iż art. 19 Konstytucji RP, nakazujący Rzeczypospolitej Polskiej otoczenie specjalną opieką weteranów walk o niepodległość, zwłaszcza inwalidów wojennych nie ogranicza realizacji tego obowiązku tylko w stosunku do obywateli polskich.

Co więcej, Trybunał Konstytucyjny uznał, że [art. 19](#) „jest również postanowieniem konstytucyjnym formułującym prawo podmiotowe, którego naruszenie może być podstawą do złożenia skargi konstytucyjnej” (wyrok TK z 15 kwietnia 2003 r., [SK 4/02](#); podobnie wyrok z 9 marca 2004 r., [K 12/02](#)). Zatem wszyscy weterani, którzy uczestniczyli w walce o niepodległą Polskę, powinni zostać objęci opieką, bez względu na posiadanie lub brak posiadania polskiego obywatelstwa. I ta sama zasada powinna przyświecać projektowaniu zasad przyznawania świadczeń wdowom i wdowcom po nich.

Zatem proponowane zmiany powinny iść raczej w kierunku odstąpienia od wymogu posiadania obywatelstwa polskiego przez kombatantów i osoby represjonowane jako warunku korzystania z uprawnień określonych w ustawie.

Pkt 10

W pkt. 10 proponuje się uchylene art. 23a ust. 2. Wskazany przepis ma brzmienie:

2. Środki przeznaczone na pomoc realizowaną przez kierownika ośrodka pomocy społecznej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przekazuje na rachunki budżetów gmin. Pierwsza rata jest przekazywana do dnia 15 lutego każdego roku.

Natomiast zgodnie z uzasadnieniem do pkt. 10, proponowana zmiana ma na celu odejście od pozbawienia uprawnień kombatanckich z chwilą uprawomocnienia decyzji Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Zdaniem projektodawcy decyzja ta powinna być wykonalna, co do zasady, po zakończeniu postępowania administracyjnego.

W ocenie Związku, zaproponowana zmiana nie pozwoli na osiągnięcie założonego celu, gdyż przepis, który ma być uchylony nie reguluje kwestii wykonalności decyzji o pozbawieniu uprawnień kombatanckich. Właściwym przepisem jest przepis art. 26 ustawy, który we wstępie do wyliczenia powinien odnosić się do decyzji ostatecznej a nie - tak jak jest obecnie – prawomocnej.

Jednocześnie NSZZ „Solidarność” ponownie wnosi o rozpatrzenie zmiany źródła finansowania pobytu w domu pomocy społecznej Członków Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w [art. 6² ust. 2](#) ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Aktualnie zwolnienie z opłat uzależnione może być m.in. od sytuacji dochodowej gminy prowadzącej DPS. Świadczenia niepieniężne, wzorem świadczeń pieniężnych wypłacanych ww. weteranom, powinny być finansowane z budżetu państwa, w celu zapewnienia ich bezwarunkowości.

Z poważaniem

Członek Prezydium Komisji Krajowej
NSZZ "Solidarność"

Henryk Nakonieczny